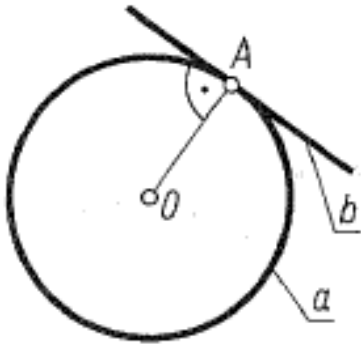

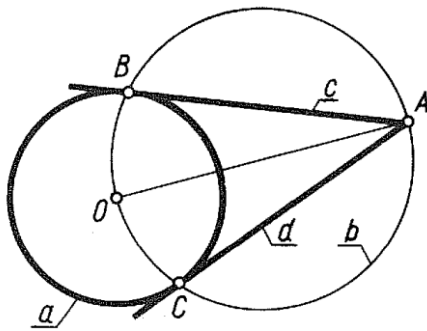
Zasady wykonywania wybranych podstawowych konstrukcji geometrycznych.

1. Wykreślenie stycznej do okręgu **a** przechodzącej przez leżący na nim punkt **A**.

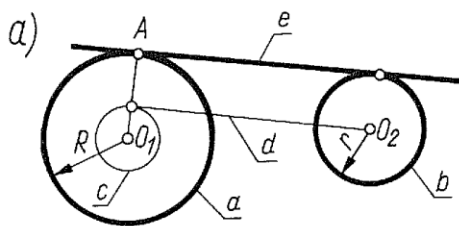
Wykreślamy promień **OA** i przez punkt **A** prowadzimy prostą **b** prostopadłą do niego. Prosta ta jest styczna do okręgu.

2. Wykreślenie stycznej do okręgu **a** przechodzącej przez nie leżący na nim punkt **A**.

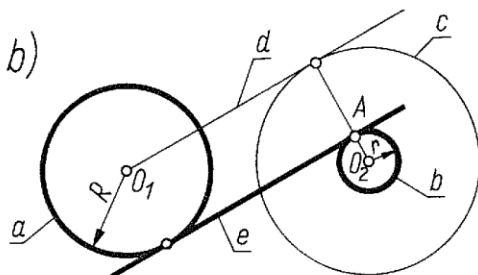

Łączymy środek okręgu **O** z punktem **A** i wykreślamy okrąg **b** o średnicy **OA**. Okrąg ten przecina okrąg **a** w punktach **B** i **C**. Proste **c** i **d** przechodzące przez **A** i **B** oraz **A** i **C** są styczne do okręgu **a**.

3. Wykreślenie stycznej do dwóch okręgów **a** i **b** o promieniach **R** i **r**.

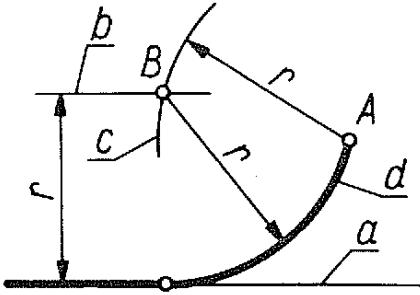

Wykreślamy promieniem **R-r** okrąg **c** w punkcie **O₁**. Z punktu **O₂** prowadzimy styczną **d** do tego okręgu (jak w poprzedniej konstrukcji nr 2) i następnie równoległą do niej prostą **e** przechodzącą przez punkt **A**. Prosta **e** jest styczna do okręgów **a** i **b**.

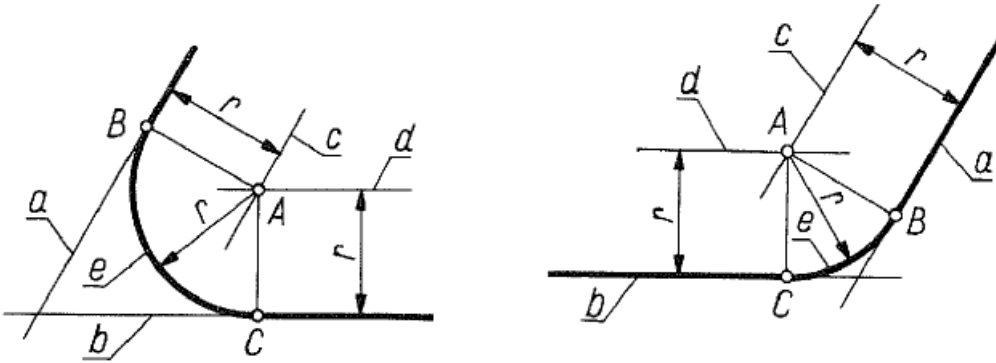
Wykreślamy promieniem **R+r** okrąg **c** w punkcie **O₁**. Z punktu **O₂** prowadzimy styczną **d** do tego okręgu (jak w poprzedniej konstrukcji nr 2) i następnie równoległą do niej prostą **e** przechodzącą przez punkt **A**. Prosta **e** jest styczna do okręgów **a** i **b**.

4. Wykreślenie łuku o promieniu r stycznego do prostej a i przechodzącego przez punkt A .

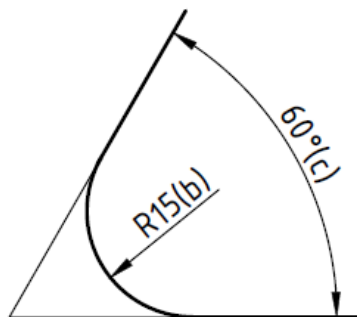
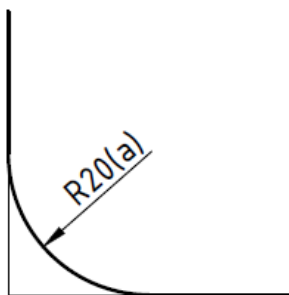
W odległości r od prostej a prowadzimy równoległą do niej prostą b , a z punktu A zakreślamy promieniem r łuk c , po czym z punktu przecięcia B zakreślamy promieniem r żądany łuk.

5. Wykreślenie łuku o promieniu r stycznego do dwóch przecinających się prostych a i b .

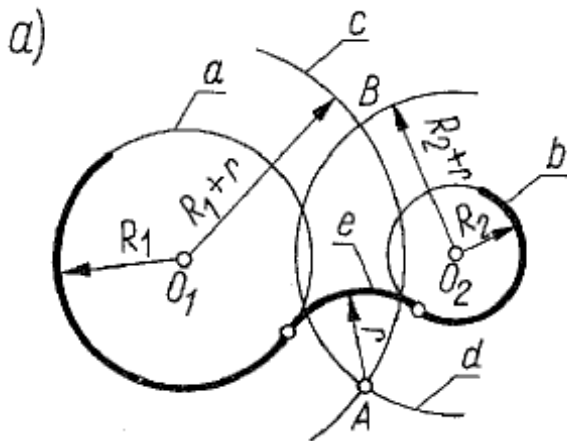
W odległości r od dwóch prostych a i b prowadzimy proste c i d do nich równoległe i z punktu przecięcia A zakreślamy promieniem r żądany łuk e , który jest styczny do prostych a i b w punktach B i C .

Przykład do rozwiązania samodzielnego wraz z konstrukcją jw.

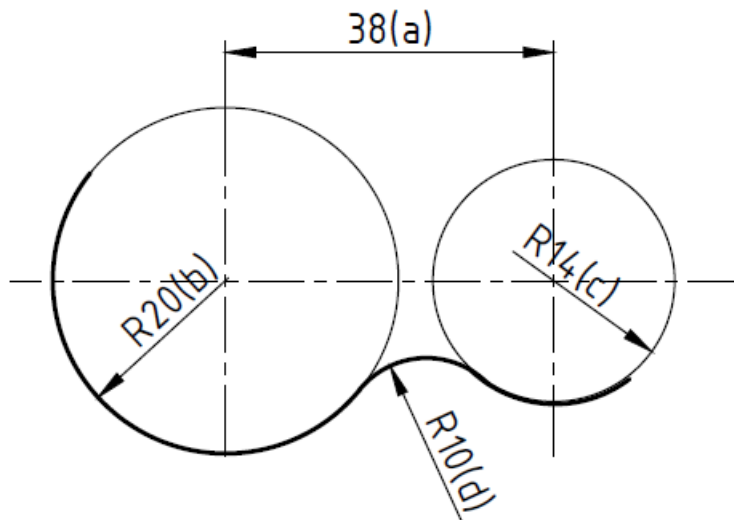
a	b	c
R 17	R 10	30°
R 13	R 16	135°
R 22	R 15	45°

6. Wykreślenie łuku o promieniu r stycznego do dwóch łuków a i b .

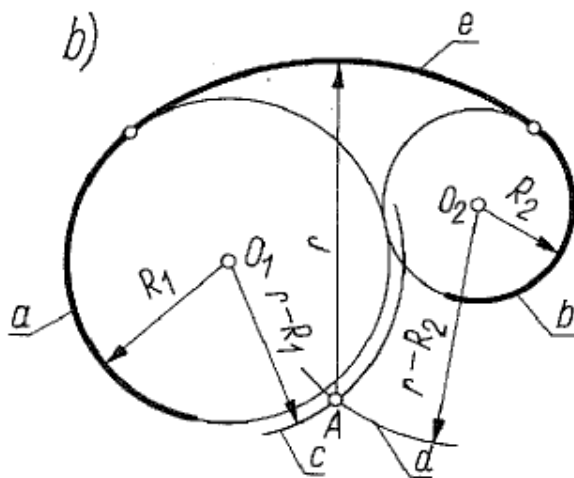

Ze środka O_1 łuku a zakreślamy promieniem R_1+r łuk c , a ze środka O_2 łuku b – promieniem R_2+r łuk d i z punktu A (lub B), w którym przecinają się łuki c i d , zakreślamy promieniem r łuk e (jeśli łuki a i b nie przecinają się, to warunkiem koniecznym jest $r \geq (O_1O_2 - R_1 - R_2)/2$).

Przykład do rozwiązania samodzielnego wraz z konstrukcją jw.

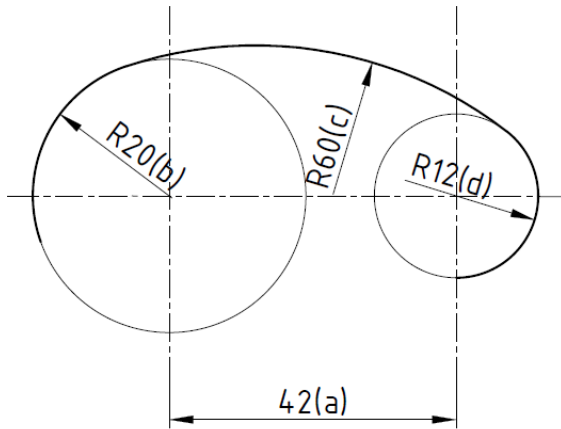
a	b	c	d
35	R 21	R 9	R 14
38	R 14	R 20	R 22
48	R 23	R 18	R 22

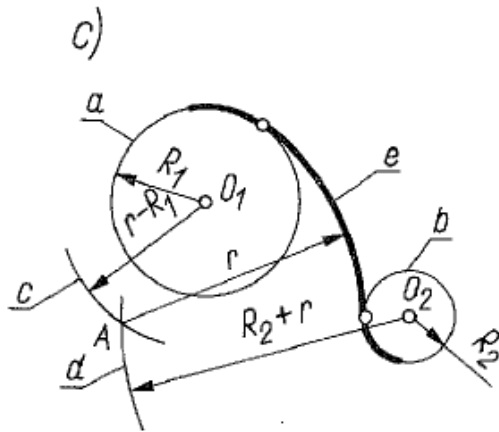
Przebieg konstrukcji taki sam, jak w przykładzie a), z tą różnicą, że łuk c zakreślamy promieniem $r-R_1$, a łuk d promieniem $r-R_2$

(warunek konieczny: $r \geq (O_1O_2 + R_1 + R_2)/2$).

Przykład do rozwiązania samodzielnego wraz z konstrukcją jw.

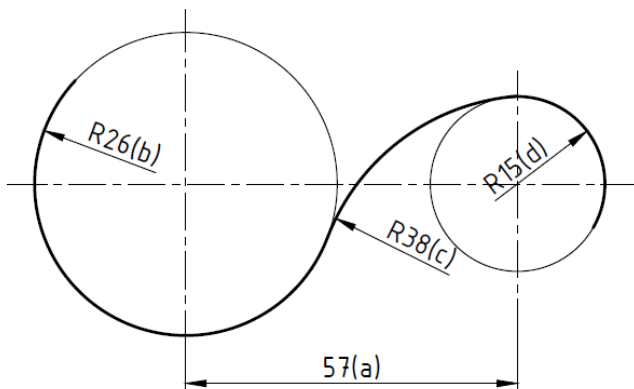

a	b	c	d
38	R 18	R 60	R 23
36	R 13	R 44	R 18
41	R 14	R 55	R 22

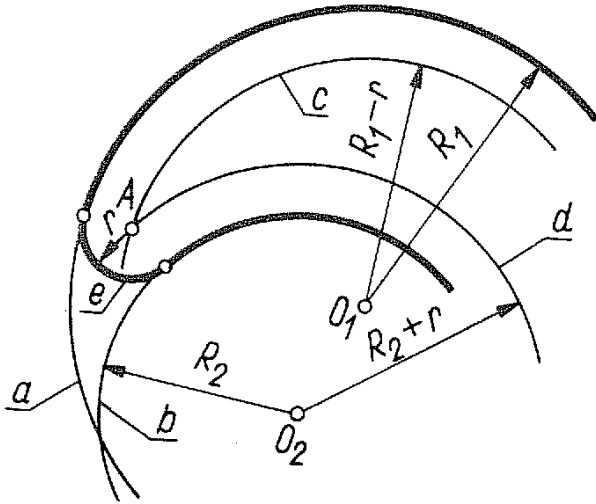
Przebieg konstrukcji taki sam, jak w przykładzie a), z tą różnicą, że łuk c zakreślamy promieniem $r-R_1$ (warunek konieczny: $r \geq (O_1O_2 + R_1 - R_2)/2$).

Przykład do rozwiązania samodzielnego wraz z konstrukcją jw.

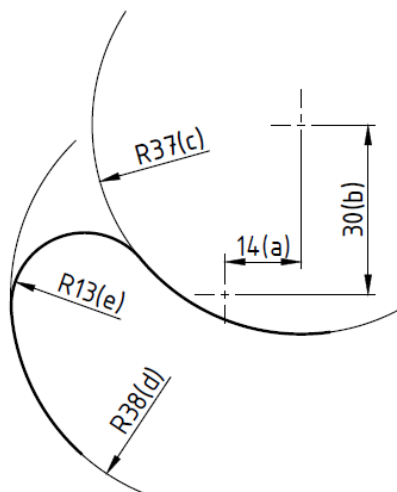
a	b	c	d
47	R 14	R 44	R 22
49	R 20	R 36	R 13
39	R 15	R 34	R 20

7. Wykreślenie łuku o promieniu r stycznego do dwóch przecinających się łuków a i b .

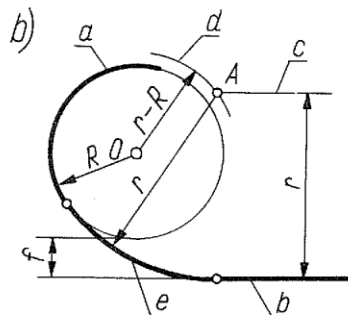
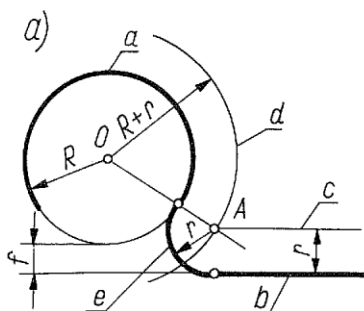
Ze środka O_1 łuku a zakreślamy promieniem R_1-r łuk c , a ze środka O_2 łuku b promieniem R_2+r łuk d , i z punktu A , w którym przecinają się łuki c i d , zakreślamy promieniem r łuk e (warunek konieczny: $r \geq (O_1O_2 + R_1 - R_2)/2$).

Przykład do rozwiązania samodzielnego wraz z konstrukcją jw.

a	b	c (R_2)	d (R_1)	e (r)
3	4	R 20	R 38	R 15
16	31	R 42	R 42	R 13
7	8	R 8	R 20	R 10

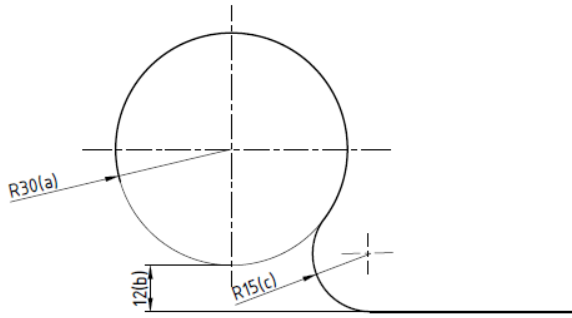
8. Wykreślenie łuku o promieniu r stycznego do łuku a o promieniu R i do nie przecinającej go prostej b .

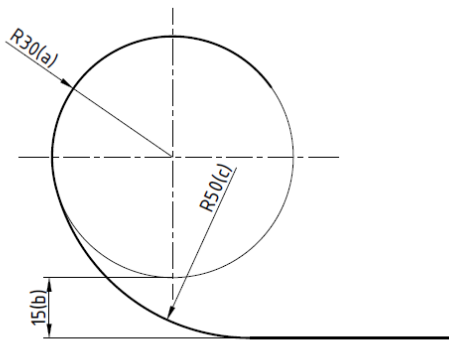
a) W odległości r od prostej b prowadzimy równoległą do niej prostą c , a z punktu O zakreślamy promieniem $r+R$ łuk d , po czym z punktu przecięcia A zakreślamy promieniem r żądany łuk e (warunek konieczny: $r \geq f/2$).

b) Przebieg konstrukcji taki sam, z tą różnicą, że łuk d zakreślamy promieniem $r-R$ (warunek konieczny: $r \geq f/2+R$).

Przykład do rozwiązania samodzielnego wraz z konstrukcją jw.

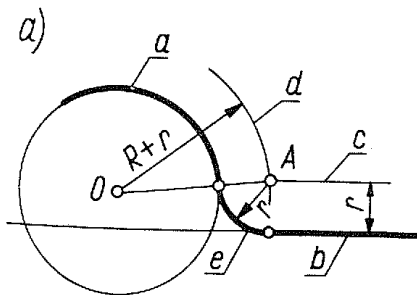

a	b	c
R 20	15	R 20
R 16	30	R 42
R 45	8	R 15

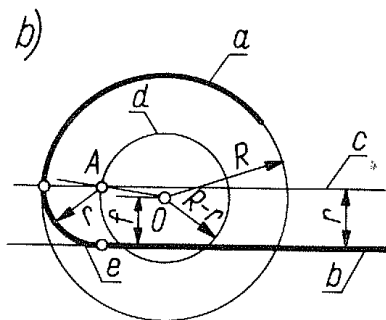

a	b	c
R 20	12	R 40
R 16	30	R 42
R 45	8	R 60

9. Wykreślenie łuku o promieniu r stycznego do łuku a o promieniu R i do przecinającej go prostej b .

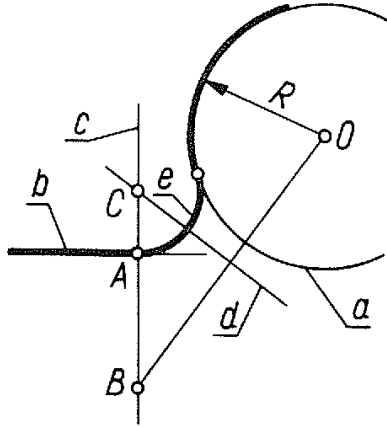
Przebieg konstrukcji taki sam, jak dla konstrukcji **8a** (nie ma warunku koniecznego)

Przebieg konstrukcji taki sam, jak dla konstrukcji **8b**, z tą tylko różnicą, że łuk d zakreślamy promieniem $R-r$ (warunek konieczny: $r \leq (f+R)/2$).

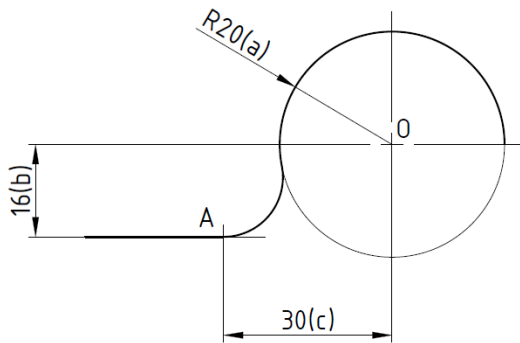
10. Wykreślenie łuku stycznego do łuku **a** i do prostej **b** w punkcie **A**.

a)

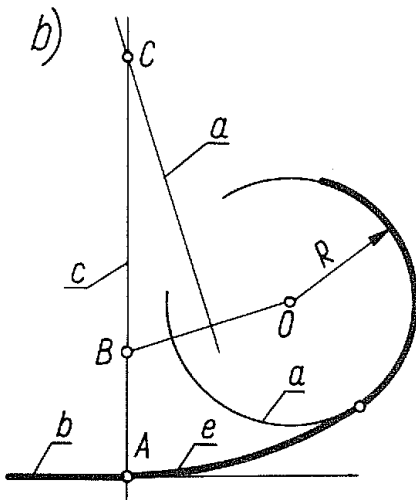

Przez punkt **A** prowadzimy prostą **c** prostopadłą do **b** i odkładamy na niej odcinek $AB=R$, a następnie łączymy **B** z **O**, wykreślamy symetralną **d** odcinka **BO**, która przecina prostą **c** w punkcie **C**, i promieniem **AC** zakreślamy łuk **e**.

Przykład do rozwiązania samodzielnego wraz z konstrukcją jw.

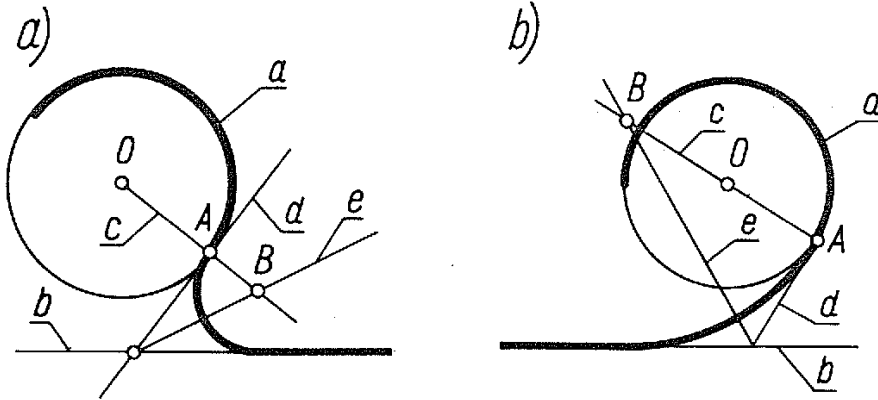

a	b	c
R 22	12	40
R 16	30	42
R 45	8	R60

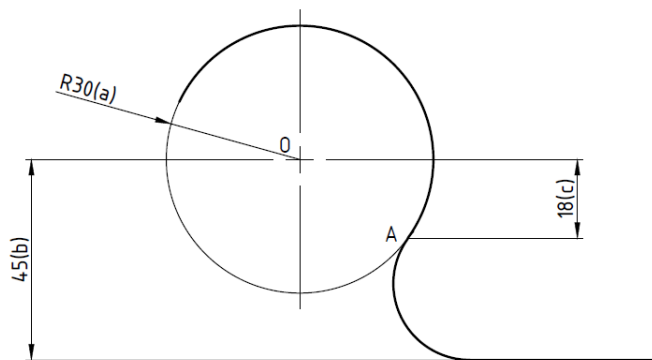
Przebieg konstrukcji taki sam, jak na rys. a, z tą tylko różnicą, że odcinek **AB** odkładamy na prostej **c** po przeciwnej stronie prostej **b**.

11. Wykreślenie łuku stycznego do łuku **a** w punkcie **A** i do prostej **b** (rys. a i b).

Prowadzimy przez **O** i **A** prostą **c**, a następnie styczną **d** przechodzącą przez **A**. W kolejnym kroku wykreślamy dwusieczną **e** kąta o ramionach **b** i **d**, po czym z punktu **B**, w którym przecinają się proste **c** i **e**, zakreślamy łuk promieniem **AB**.

Przykład do rozwiązania samodzielnie wraz z konstrukcją jw.

a	b	c	d
R 22	50	10	
R 16	30	42	
R 45	8	R60	

Przykład do samodzielnego wykonania na zajęciach

